

مادر باردار با بیماری قلبی

تهیه کننده: واحد آموزش و بلوک زایمان
تأیید کننده: مدیر گروه جراحی زنان و زایمان
تاریخ تدوین: 1396/5/1
تاریخ آخرین بازنگری: 1401/6/1
تاریخ بازنگری بعدی: 1405/6/1
ویرایش: 03
کد: ATH-ED /ED-23

منبع: دستورالعمل کشوری مراقبت از بیماران قلبی در بارداری، زایمان و پس از زایمان

مادر باردار باید بداند:

- تمام مراقبتها و پیگیری های بارداری بطور مرتب انجام شود. اگر چه تعداد مراقبتها بیشتر از حد معمول است.
- برای زایمان و یا در صورت بروز علائم خطر به بیمارستان مجهز (که توسط تیم مراقبت معرفی می شود) مراجعه کند.
- فعالیت روزانه در صورت نیاز و با توجه به شدت بیماری قلبی محدود شود. (مادران با علائم خفیف نیاز به 10 ساعت خوابیدن در شب و 30 دقیقه استراحت، بعد از غذا دارند. مادران با علائم متوسط تا شدید معمولاً بیشتر اوقات روز نیاز به استراحت در بستر دارند).
- از محیط گرم و مرطوب اجتناب کند، نارسایی قلبی را بدتر می کند.
- داروهای قلبی و عروقی تجویز شده را بطور منظم و صحیح مصرف کند.
- سیگار را (در صورت مصرف) ترک کند. در معتادان به مواد مخدر به ویژه کوکائین امکان بروز حوادث قلبی بیشتر است.

با مشاهده علائم خطر زیر سریعاً به بیمارستان مراجعه نمایید:

سردرد، تاری دید، خستگی پیش رونده یا تنفس مشکل یا هر دو با انجام فعالیتها معمول، احساس خفگی، سرفه مکرر یا مرطوب، تپش قلب، برجستگی سیاهرگ گردن، تنگی نفس، ورم عمومی (ورم صورت، پا، ساق، په، انگشتان، افزایش وزن ناگهانی)، نشانه های احتمالی تشکیل لخته در پاها شامل: درد، تورم، حساسیت در لمس، اختلاف در قطر ساقها یا رانها و قرمزی با خوردن مقادیر کافی مایعات و مواد غذایی حاوی فیبر از یبوست و زور زدن هنگام اجابت مزاج پیشگیری کند. (در صورت نیاز مواد غذایی ملین نیز مفید هستند)

نکته: مادرانی که وارفارین مصرف می کنند، در مورد نوع فیبر

مصرفی مواد غذایی با پزشک مشورت نمایند.

- از تماس با افراد مبتلا به عفونت های تنفسی پرهیز نماید.
- برای کمک به گردش بهتر خون در وضعیت صحیح بدن قرار بگیرد. وضعیت خوابیده به پهلو مطلوب است و وضعیت هایی که کمتر باید در آن قرار بگیرد، شامل: خوابیده به پشت، سرپا ایستاده، نشسته با زانو و پاهای خم شده.
- از افزایش بیش از حد وزن اجتناب کند. مقدار افزایش وزن مجاز هر فرد مطابق توصیه پزشک یا کارکنان بهداشتی تعیین می شود. افزایش وزن ناگهانی می تواند به علت ورم باشد و نیاز به مراجعه به پزشک دارد.

آموزشهای هنگام ترخیص

- در صورت تجویز دارو، داروها را به موقع و بطور صحیح مصرف کند.
- در صورت مشاهده علائم خطر که به آنها اشاره شد سریعاً به مرکز درمانی مراجعه نماید.
- خانواده و اطرافیان مادر باردار باید حمایت و مراقب از مادر را بدانند.
- در صورتی که مسافت بیمارستان تا منزل زیاد بوده و مادر قرار است مدتی (حدود 4 ساعت یا بیشتر) در اتومبیل باشد تا به منزل برگردد برای پیشگیری از لخته شدن خون در فواصل دو ساعت از اتومبیل پیاده شده و کمی راه برود.
- از روشهای پیشگیری موثر و کم خطر طبق توصیه پزشک معالج استفاده نماید.

شیر دهی

در مادر مبتلا به بیماری قلبی شیردادن به نوزاد منع ندارد. زنان مبتلا به بیماری قلبی علامتدار شدید بهتر است کودک را با شیر مصنوعی تغذیه نمایند. در صورتی که مادر تمایل به شیردهی دارد باید نام داروهای مصرفی خود را به اطلاع پزشک متخصص اطفال برساند. نکته: مصرف وارفارین در دوره شیردهی منعی ندارد.

توصیه های کلی در مورد هر یک از روشهای پیشگیری با توجه به بیماری قلبی

روشهای پیشگیری ترکیبی خوراکی

- روشهای پیشگیری خوراکی قرص LD را در بیمارانی می توان تجویز کرد که هر دوشرايط زیر را دارا باشند
- احتمال تشکیل لخته در آنها کم باشد
- و میزان شکست روش در آنها کم باشد (مصرف قرص را فراموش نمی کنند و سیگاری نیستند)

روشهای پروژسترونی تنها

قرص های پروژسترونی تنها و ایمپلنت های پروژسترونی عموماً در تمام بیماری های قلبی می توانند استفاده شوند.

روش اورژانس پیشگیری از بارداری

در صورت نیاز به استفاده از این روش، قرص LNG که حاوی لئونورژسترول است توصیه می شود.

آیودی حاوی لئونورژسترول (میرنا)

- به دلیل احتمال هر نوع واکنشی، کارگذاری آیودی باید در بیمارستان انجام شود.
- تجویز آنتی بیوتیک برای پیشگیری از عفونت توصیه می شود.
- برای بیمارهای قلبی پیشرفته فقط زمانیکه قرصهای خوراکی پروژسترون یا قرصهای پوستی (نورپلانت) قابل قبول نباشد از آیودی استفاده شود.

آیودی حاوی مس

- به دلیل احتمال هر نوع واکنشی، کارگذاری آیودی باید در بیمارستان انجام شود.
- تجویز آنتی بیوتیک برای پیشگیری از عفونت توصیه می شود.
- در صورتی که خونریزی هنگام قاعدگی زیاد باشد آیودی باید خارج شود.
- در زنان با کم خونی آیودی مسی توصیه نمی شود.

روشهای ممانعتی

استفاده از کاندوم تقریباً عوارضی ندارد ولی نسبت به سایر روشها کمتر موثر می باشد و میزان شکست زیادی دارد. بنابراین در زنانی که به دلیل وضعیت قلبی باید بطور مطلق از بارداری پیشگیری کنند، توصیه نمی شود.

توبکتومی و بستن لوله های رحمی

- جهت انتخاب نوع روش توبکتومی (لاپاراتومی یا لاپاروسکوپی) با متخصص بیهوشی مشاوره شود.
- توبکتومی حتی در بیماران با ریسک بالا معمولاً کم خطر است.
- تجویز آنتی بیوتیک برای پیشگیری از عفونت توصیه می شود.